

ROSA FABREGAT

EL BLE I LA LLUM

Pròleg de FRANCESC PANÉ

Pagès editors

LLEIDA, 2003

© Rosa Fabregat i Armengol, 2003

© del pròleg, Francesc Pané i Sans, 2003

© d'aquesta edició: Pagès Editors, S.L., 2010

Sant Salvador, 8 - 25005 Lleida

editorial@pageseditors.cat

www.pageseditors.cat

Primera edició digital (e-pub): maig de 2010

Disseny de la coberta: Mercè Trepà

ISBN: 978-84-9779-922-5

Aquesta edició correspon als continguts
de la primera edició en format paper de març de 2006

PADRINA + NÉTA = PADRINETA

Un pardal rosat
ha entrat a la cambra.
Jo, núvol vespral.
Ell, nacre de l'alba.
Cercarem plegats
perles de rosada.
Jugarem als daus?
Un, dos, tres i quatre.
Quatre, cinc i sis.
A palet, marranxes?
Un, dos, creu, tres, quatre.
Torna a començar.
Creua els peus i compta.
Salta amb un sol peu,
saltets de pardal.
Un, dos, creu, tres, quatre.
Vés cap endavant.
Tomba el cap i gira.
Compte en xafar el guix!
Au, palet i fora!
Vols enlairar estels
o saltar a la corda?

Tinc ossets de xai
i tinta vermella.
Macerats al sol
els tenyim de rosa.
També tinc pilota
de color taronja.
Fou tap de gasosa.
Juguem a marranxes?
Jocs d'ordinador?
Au, salta amb el temps,
au, salta miralta!
Primer salta a corda.
Amb dos llaços blancs
les trenes reboten,
una a cada galta.
Qui les tallarà?
La vida és vermella.
Vermella de sang?
De sang de la guerra.
No ho sents petiteta?
Sona la sirena.
El seu crit de mort
escampa metralla.
Nena, diga'm iaia,
que m'agrada més.
Ai que no t'adorms,
no t'adorms encara!

No sents el meu bres
com gronxa paraules?
I no t'adorms, no.
No t'adorms encara.
La mare i la filla
corren pel carrer
amb una galleda.
S'ha assecat la font.
Les abelles brunzen
envoltant l'aixeta.
La sirena sona.
Tots són als cellers.
Silenci que dalla.
Xiula a prop la bomba
i esclata la por.
Al mig del carrer
la mare és estàtua
de marbre molt blanc.
Vestida d'esglai
serva la galleda.
T'aguantes el plor.
Li estires la mà.
Vols arrencar a córrer.
Però ella no pot.
Vénen refugiats.
Van a la frontera.
Rostres i vestits

color ala de mosca.
Tot és fosc i gris.
Tendra estada a casa.
Records fugissers.
Ombres d'un passat.
Dades d'una història.
Fins el parenostre
s'ha tornat estrany.
Li han canviat els mots.
Mots que no coneix.

Nuvolet vespral
de color de rosa
serva la memòria
d'un temps molt llunyà.
Te la canta a tu
perquè te'n recordis.
Ai, que no t'adorms.
No t'adorms encara.

LANCEOLADES = LANCEO + ALADES

Escolta, mixó
el teu caparró
enlaira, feixuc,
al bec una branca
d'olivera, lluny,
al confí de l'aigua.
El toc trencadís
del verd i del gris
de les fulles-llança,
de les fulles-ploma.
Pessigolla dolça.
La teva suor
del mar salabror
ens mulla la galta.
Perfum d'esperança.

“Au, no estiguis moixa”,
ens diu el moixó.

CAVALLET DE CARTRÓ

Cavallet de cartró
cabrioler i trotador
cada tarda a la fira.

En sortir de l'escola
pujarem tots plegats
als cavalls de juguina.

Gira, gira, galant.
Puja i baixa rodant.
La crinera d'or vell
i la brida de plata.

La Cristina a prop meu
cavalca cavall blanc
amb la sella escarlata.

Fem dringar picarols.
Jo li dono la mà
i ella em dóna la seva.

I m'agrada sentir
com em crida: "Martí"
i em contempla riallera.

JA HAS PUJAT AL “DRAGON KHAN”?

amb tu, Guillem,
i amb el Roger i la Laura.

Ara per ara
només l’he vist de lluny,
de l’estació estant,
quan el tren para.

Un tren modest
i sense pretensions.
De rodalies.
Quan deixa via lliure
al superb “talgo”,
que no es pot esperar.

Ja he vist el “Dragon Khan”
cabell de barba,
cabell de barba.
Ja he vist el “Dragon Khan”
cabell de barba
de gegant.

Ja has pujat al “Dragon Khan”?
Jo encara no,
però ho faré algun dia.
De lluny, sembla un cabell
de barba de gegant
que s’ha tornat
muntanyes russes.

Hi puja un tren, Guillem,
que sembla un cuc
i...a poc a poc...
pren embranzida
i dóna voltes pel cabell.
S’hi entortolliga.

Veloç com un llampec
gira que gira
pels rínxols pròdigs
d’aquest cabell
—muntanyes russes.
Cap per amunt,
cap per avall, Guillem,
perdràs l’alè.

Un dia hi pujaré,
al “Dragon Khan”

DE L'HORTA AL SEMBRAT

Codonyer daurat.

Vela de tartana.

Sota el garrofer
mel de pruna clàudia
i el silló ben ple.

VISC EN UNA CIUTAT

Visc en una ciutat
que hi passa un riu.
Un riu de plata
on una antiga seu
s'hi mira.
La lluna el creua cada nit
i s'hi pentina.
Podries veure els seus cabells,
de lluna plena,
com fan camins
fràgils de llum.
Cua de núvia.
Catifa a l'aigua
del Segre avall.
L'Óssa Menor
també hi passa cofoia
pel damunt
els seus estels de micra.
I les cigonyes
de la Nova Seu
amb els nadons al bec.
De matinada.

Cap al migdia
ensenyaran
l'art de la pesca
a la fillada.
Anant amb compte,
això sí!,
a esporuguir
les polles d'aigua.
D'una gambada.

Jo visc en una ciutat
que hi passa un riu.
Un riu de plata.

ELL

Tinc tan pocs anys com versos té el poema
i un cos rebec que no em cap a la pell.
El cor em bat com l'inútil teorema
que no sap demostrar l'amor novell.

Jo prou que li vull dir amb la lletra emma
escrita a tort i a dret del seu nom bell.
Al joc interactiu aquell mot crema.
La Marta no ho entén que sóc l'ocell.

Voldria que passés el temps de pressa
i jo tingués ara divuit, vint anys.
El cor ja no em faria tanta fressa.

L'amor ja no tindria tants paranys.
Ni tan neguit, ni dubte, ni disfressa,
el bes ardent que em costa tants afanys.

ELLA

Tots els mesos de l'any i un de propina
suma el nombre màgic dels meus estius.
Bé prou que ja ho comptava la padrina.
Cabells de plata, pell clara i ulls vius.

La seva àvia collia tarongina
d'aquell hort familiar xop de calius.
Safrà, romaní, menta, mandarina,
pruna i préssec, magrana i tamarius.

Oh, iaia, com t'enyoro aquesta tarda!
Tu ja no hi ets i ningú ja no acull
aquest neguit punyent que em fa bassarda.

Ell, ara, m'estima. Oi que sí? Vull
revelar-li l'amor que el meu cor guarda.
Em sents, iaia? Li escric en aquest full.

TAT-TAT

Aquests poemes
són com la flor
silvestre. Neix,
lliura la corol·la al sol,
es marceix...

I torna a néixer.

LES ROSES DEL CEDRE*

(1998-1999)

* En el transcurs dels *Itineraris poètics*, en homenatge a Marià Manent (tardor 1998-primavera 1999), es van llegir uns poemes al peu d'un cedre (30-3-1999). Vaig recollir unes mos-tres del fruit d'aquest arbre, escampades pel voltant, i altres companys del grup s'hi van afegir. Es tractava de pinyes seques, obertes. Semblaven roses amb pètals de fusta. Llavors vaig saber el títol del poemari en el qual treballava. Aquest.

*Die prächtige Natur Verhönet seine Tage,
Der Geist in ihm gewährt ihm neues Trachten
in seinem Innern off*

Scardanelli (Friedrich Hölderlin)

(La frondositat de la natura embelleix els seus dies, l'esperit li ofrena sovint nous delits, en el seu interior) (Versió de l'A.)

*Avui no duus oreig, tardor suau, no esbulles
les agulles dels cedres vora la pluja d'or.
Tenen com una pau joiosa aquestes fulles
morint-se, i mig sospiren: "Res no mor"*

Marià Manent

*Lösch mir die Augen aus: ich kan dich sehen,
wirf mir die Ohren zu: ich kan dich hören,
und ohne Füße kann ich zu dir gehen*

Rainer Maria Rilke

(Clou-me els ulls: puc veure't; tapa'm les orelles: puc escoltar-te; i, sense peus, puc anar cap a tu) (Versió de l'A.)

Vine, esperit.
T'intueixo molt a prop.
Guia'm la mà. Com sempre.

La soledat m'acosta a tu.
I el silenci.
I el camí interior.
Em deixo anar. Com sempre.

Tornaràs a mostrar-me el corriol
de les paraules?

Totes les pors a fora.
Sense neguit em dono.
Seré la mà i el teclat.
I Tu l'espurna.
Cada lletra, una lluernà.
Cada paraula, una voliana.

Sóc el ble
i tu la llum.
Encens la vida
i la consumeixes.

Vine, esperit.
Delejo
per teixir
una bufanda.

De lletres.

Et crido.
Sé que et vols sentir cridat
per qui invoca la teva ombra
i la teva llum alhora.
Sóc la teva criatura.
El cos es difumina.
La meva entitat, bri d'herba,
deixarà d'existir
perquè Tu et manifestis.

Em llenço al buit
a la recerca del cap de corda.
La teva.
La de les paraules.
No sabré qui sóc ni on sóc.
Diluïda en Tu.
Tu ets l'altre directori.

El nostre fil de llum
enllaçarà fonemes.

Et sento a prop.
Acosta't.
Dóna'm la mà.

El vent que bufa
a fora
remou les ones
d'aire
finestra enllà.

Transmet el teu missatge.
Fes-lo arribar als meus dits
deletorios de contacte.

On ets
que a tots habites
i ens crides insistent?
Truques a la porta
i no et sentim.
Devorats pel neguit
surem en la vida
sense viure-la.